

Protocol Leerplicht CBS Het Mosterdzaadje

versie 1.1 juni 2017

CBS Het Mosterdzaadje, Gortel

Oranjeweg 116

8166 JD Gortel

0578-668163

www.cbshetmosterdzaadje.nl

Inhoud

Inhoud	2
Vrij van school.....	3
Vrij voor vakantie onder schooltijd	3
Vrij door ziekte	3
Vrij voor 5-jarigen	4
Vrij voor een religieuze feestdag	4
Vrij voor bijzondere talenten	4
Vrij door overmacht	4
Vrij aanvragen.....	6
Bezwaar en beroep	6
Helemaal niet naar school: Vrijstelling voor ouders van de plicht om een kind op een school in te schrijven	6

Vrij van school

Kinderen moeten elke schooldag naar school. Bij bepaalde bijzondere omstandigheden kunnen zij extra vrij krijgen. Dit noemen we ook wel verlof of vrijstelling van de plicht tot geregeld schoolbezoek. Kinderen hoeven dan voor een dag of voor een beperkt aantal dagen niet naar school. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om terughoudend te zijn in het aanvragen van verlof. Vraag niet meer verlof aan dan echt noodzakelijk. Het is niet in het belang van het kind om school te moeten missen!

Soms kunnen kinderen worden vrijgesteld van leerplicht. Dit betekent dat ouders hun kind niet hoeven in te schrijven op een school. Kinderen gaan dan ook niet school. Kijk voor meer informatie onderaan deze pagina. De Leerplichtwet kent geen snipperdagen. Jongeren hebben in een schooljaar voldoende vakantie. Om een dag eerder op vakantie te gaan, bijvoorbeeld om de files voor te zijn, staat het de school uiteraard vrij een van de vakantiedagen voor dit doel in te leveren. De medezeggenschapsraad van de school heeft een adviesbevoegdheid om de vakantiedata vast te stellen. In de medezeggenschapsraad zijn de ouders (en in het voortgezet onderwijs ook de leerlingen) vertegenwoordigd.

Vrij voor vakantie onder schooltijd

De Leerplichtwet stelt heel duidelijk dat vakantie onder schooltijd vrijwel onmogelijk is. Alleen als voldaan wordt aan alle drie de volgende voorwaarden kan een schooldirecteur op verzoek extra vakantie toestaan:

- Als ten minste een van de ouders een beroep heeft met seizoensgebonden werkzaamheden. Bijvoorbeeld in de agrarische sector of de horeca.
- Als het gezin in geen van de schoolvakanties in één schooljaar met vakantie kan.
- Als de extra vakantie niet in de eerste twee weken van het schooljaar valt.

De extra vakantie is nooit langer dan tien dagen. Alleen de directeur mag toestemming geven, de leerplichtambtenaar niet.

Vrij door ziekte

Een ziek kind kan niet naar school. Is uw kind ziek, waarschuw dan de school. De wetgever gaat uit van de goede trouw van de ziekmelding. Bestaat het vermoeden dat de ziekmelding niet klopt, dan kan de school de leerplichtambtenaar onderzoek laten uitvoeren. Deze informeert bij de ouders en/of de schoolarts naar de achtergrond van de ziekte.

Vrij voor 5-jarigen

Een bijzondere regeling is er voor 5-jarigen. Zo mogen kinderen van 5 jaar vijf uur per week thuisblijven als de ouders daarvoor kiezen, bijvoorbeeld om overbelasting voor hun kind te voorkomen. Ouders melden dit bij de directeur van de school. Is vijf uur niet genoeg, dan kan de directeur het kind nog maximaal vijf uur per week extra vrijaf geven. Zodra het kind 6 jaar is, geldt deze vrijstellingsmogelijkheid niet meer.

Vrij voor een religieuze feestdag

Een leerling heeft recht op verlof als hij plichten moet vervullen die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Per verplichting geeft de school in principe één dag vrij, in verreweg de meeste situaties is dit voldoende. Als de leerling gebruik wil maken van deze vorm van extra verlof, moeten zijn ouders – of de leerling zelf als hij niet meer bij zijn ouders woont – dit minimaal twee dagen van tevoren schriftelijk melden bij de directeur van de school.¹

Voor deze religieuze feestdagen verleent de school na correcte melding in ieder geval verlof. Een leerling krijgt geen verlof voor carnaval, omdat dit, ondanks de religieuze oorsprong, geen religieus feest is. Carnaval duurt van vrijdag- tot dinsdagavond en binnen deze periode zijn er voldoende mogelijkheden om na schooltijd iets voor schoolkinderen te organiseren.

Vrij voor bijzondere talenten

Sommige kinderen hebben bijzondere talenten op het gebied van sport of kunst. Het kan zijn dat zij hiervoor lessen moeten verzuimen. De Leerplichtwet biedt hiervoor echter geen vrijstellingsmogelijkheid. Wel is het mogelijk hierover afspraken te maken met de schooldirecteur. Deze afspraken worden jaarlijks aan het begin van het schooljaar gemaakt. Incidentele verzoeken vallen buiten deze regeling.

Vrij door overmacht

Er zijn andere gewichtige omstandigheden denkbaar waaronder de leerling vrijgesteld moet (kunnen) zijn van de plicht tot schoolbezoek. Het gaat hierbij om eenmalige gezins- en familiesituaties die buiten de wil en de invloed van de ouders en/of de jongere liggen. Als het gaat om een vrijstelling van ten hoogste tien dagen in een schooljaar (in een keer of bij elkaar opgeteld), dan is de directeur van de school bevoegd om een besluit te nemen over een dergelijk verzoek van de ouders.

Gaat het om meer dan tien dagen in een schooljaar (in een keer of bij elkaar opgeteld), dan is de leerplichtambtenaar bevoegd tot een besluit.

¹ Voor de meest voorkomende feestdagen en de data waarop ze worden gevierd, zie Zie 2011-06-16 Protocol Leerplicht (bijlage1).pdf

De leerplichtambtenaar neemt pas een besluit als hij de directeur heeft gehoord.

Bij een beslissing moeten de directeur van de school en/of de leerplichtambtenaar het algemeen onderwijsbelang afwegen tegen het persoonlijk belang van de jongere en zijn gezin. Extra verlof wordt gegeven als hiermee een onredelijke situatie wordt voorkomen!

Veel directeuren van scholen en leerplichtambtenaren hanteren de vuistregels die hieronder staan, om bij gewichtige omstandigheden wel of geen extra verlof te verlenen. Ouders kunnen aan de directeur en/of aan de leerplichtambtenaar vragen deze vuistregels te gebruiken, maar omdat het geen wettelijke regels zijn, zijn zij niet verplicht deze regels toe te passen. Het kunnen dus meer, maar ook minder verlofdagen zijn.

Extra vrij mogelijk door overmacht

- Huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad ² van het kind: maximaal twee dagen.
- Huwelijksjubilea (12½, 25, 40, 50 of 60-jaar van ouders en/of grootouders: één dag.
- 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum van ouders of grootouders: één dag.
- Ernstige ziekte van ouders, bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad van het kind: duur in overleg met directeur.
- Overlijden van bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad van het kind: duur in overleg met de directeur.
- Verhuizing van gezin: één dag.

Geen extra vrij mogelijk

- Activiteiten van verenigingen, zoals scouting- of voetbalkamp (zie ook bijzondere talenten).
- Vakantie buiten de vastgestelde schoolvakanties (ook in geval van speciale aanbiedingen in het laagseizoen). Een uitzondering op deze regel staat bij 'Vakantie onder schooltijd'.
- Voor vakantie eerder vertrekken of later arriveren vanwege (verkeers)drukke.
- Familiebezoek in het buitenland.
- Het argument 'mijn kind is nog jong'.

² Graden in verwantschap:

- 1e tot en met de 3e graad: ouders, broers en zussen, groot- en overgrootouders, ooms en tantes en neven en nichten (kinderen van broers en zussen).
- 4e graad: neven en nichten (kinderen van ooms en tantes), oudooms en oudtantes en achterneven en achternichten (kinderen van kinderen van broers en zussen).

- Het argument 'vlak voor de vakantie wordt er toch (bijna) geen les meer gegeven'.

Vrij aanvragen

Extra verlof kan schriftelijk³ worden aangevraagd bij de schooldirecteur of de leerplichtambtenaar. Hij beoordeelt elke aanvraag individueel. Om tijd te creëren voor open overleg of een eventuele bezwaarprocedure, moet de verlofaanvraag minimaal acht weken van tevoren bij de directeur van de school binnen zijn. Is de vakantie al besproken en zijn de koffers bij wijze van spreken al gepakt, dan is er geen sprake meer van open overleg. Deze hoofdregel geldt niet voor verlof voor een religieuze feestdag of als de termijn van acht weken niet redelijk en/of realistisch is door een bijzondere omstandigheid.

De schooldirecteur is bevoegd een besluit te nemen over een extra verlofaanvraag voor maximaal tien dagen in een schooljaar (aaneensluitend of bij elkaar opgeteld). De leerplichtambtenaar is bevoegd een besluit te nemen over een extra verlofaanvraag voor meer dan tien dagen. Hij doet dit altijd in overleg met de schooldirecteur.

Bezwaar en beroep

Zowel de directeur als de leerplichtambtenaar is verplicht een besluit te nemen binnen een redelijke termijn. Moet hiervoor een extern advies worden ingewonnen, bijvoorbeeld van een arts, dan wordt dit schriftelijk gemeld. U hebt het recht om tegen dit besluit in beroep te gaan.⁴

Helemaal niet naar school: Vrijstelling voor ouders van de plicht om een kind op een school in te schrijven

Soms kunnen kinderen worden vrijgesteld van leerplicht. Dit betekent dat ouders hun kind niet hoeven in te schrijven op een school. Kinderen gaan dan ook niet school.

Kinderen kunnen bijvoorbeeld worden vrijgesteld van leerplicht omdat ze op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt zijn om tot een school te worden toegelaten. Andere redenen om een kind niet in te schrijven op een school zijn:

- de ouders hebben bezwaar tegen de godsdienstige identiteit of juist niet godsdienstige identiteit van alle scholen in de wijde omtrek;
- een ouder of allebei de ouders werken als kermisexploitant of als circusmedewerker;
- het kind volgt onderwijs op een niet door de Nederlandse overheid erkende school in het buitenland.

³ Zie 2011-06-16 Protocol Leerplicht (bijlage 4).doc voor Aanvraagformulier Verlof

⁴ Zie 2011-06-16 Protocol Leerplicht (bijlage3).pdf

De vrijstelling geldt voor één schooljaar. Op deze regel is een uitzondering: voor kinderen die nooit geschikt zullen zijn een school of instelling te bezoeken hoeven ouders de vrijstelling maar een keer aan te vragen in de periode dat hun kind leerplichtig is.⁵

⁵ Voor meer informatie over vrijstellingen of het aanvragen daarvan zie 2011-06-16 Protocol Leerplicht (bijlage3).pdf

RELIGIEUZE FEESTDAGEN

Wanneer een leerling plichten moet vervullen die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging, heeft hij recht op verlof. Per verplichting geeft de school in principe één dag vrij. In verreweg de meeste situaties is dit voldoende om aan religieuze verplichtingen te kunnen voldoen. Als de leerling gebruik wil maken van deze vorm van extra verlof, moeten zijn ouders - of de leerling zelf als hij niet meer bij zijn ouders woont - dit minimaal twee dagen van tevoren schriftelijk melden bij de directeur van de school.

Voor de volgende religieuze feestdagen verleent de school na correcte melding in ieder geval verlof:

JOODSE FEESTDAGEN

▪ Joods nieuwjaar	Rosj Hasjanah
▪ Grote Verzoendag	Yom Kippoer
▪ Loofhuttenfeest	Soekot
▪ Vreugde der Wet	Simchat Thora
▪ Feest van het Licht	Chanoeka
▪ Lotenfeest	Poerim
▪ Joods paasfeest	Pesach
▪ Feest van Gods openbaring	Sjavout

CHRISTELIJKE FEESTDAGEN

- Aswoensdag
- Biddag voor gewas en arbeid
- Dankdag voor gewas en arbeid

ISLAMITISCHE FEESTDAGEN

▪ Offerfeest	Ied-al-Adha
▪ Islamitisch nieuwjaar	Al Hijra
▪ De tiende dag	Asjoera
▪ Geboortedag van de profeet Mohammed	Milad an-nabil
▪ Hemelreis van de profeet Mohammed	Lailat al-Mi'raj
▪ Nacht van de lotbezegeling	Lailat al-Bara'at
▪ Suikerfeest	Ied-al-Fitr

HINDOEÏSTISCHE FEESTDAGEN

▪ Lentefeest	Holi Phagua
▪ Lichtjesfeest	Divali

DATA

Verreweg de meeste religieuze feestdagen worden jaarlijks op een andere dag gevierd. Voor de juiste datum kunt u het internet raadplegen (<http://www.beleven.org/feesten/>).

ANDERE FEESTDAGEN

De bekendste christelijke feestdagen, zoals kerst en pasen, zijn officiële feestdagen waarop elke leerling vrij heeft. De leerling krijgt geen verlof voor carnaval, omdat dit, ondanks de religieuze oorsprong geen religieus feest is. Carnaval duurt van vrijdag- tot dinsdagavond en binnen deze periode zijn er voldoende mogelijkheden om na schooltijd iets voor schoolkinderen te organiseren. Overigens staat het (rooms-katholieke) scholen vrij de voorjaars- of carnavalsvakantie te plannen tijdens het carnaval. Dit geldt ook voor andere scholen waar het overgrote deel van de leerlingen een religieus feest viert dat niet samenvalt met een officiële feestdag, bijvoorbeeld bid- en dankdag bij reformatorische scholen of islamitische feestdagen op islamitische scholen.

Bij twijfel over andere – niet christelijke - feestdagen kunt u advies vragen bij de afdelingen Leerplicht van de volgende (deel)gemeenten:

- Jodendom (<http://www.zuideramstel.amsterdam.nl/>)
- Islam (<http://www.utrecht.nl/smartsite.dws?id=267758&klikOuder=270753>)
- Hindoeïsme (<http://www.denhaag.nl/home/bewoners/onderwijs-en-studeren/leerplicht.htm>)

AANVRAGEN & BEZWAAR EN BEROEP

AANVRAGEN

Ouders moeten een aanvraag om vrijstelling van de leerplicht of kwalificatieplicht van hun kind schriftelijk indienen bij het bevoegde orgaan (zie de tabel op de volgende pagina.) Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van een formulier, een eigen tekst gebruiken mag ook. Een formulier kan om worden gevraagd bij de leerplichtambtenaar en/of op school.

Fasen

Direct na het indienen van de aanvraag door de ouders (verder de aanvragers), controleert het bevoegde orgaan (verder de ontvanger) of de verstrekte gegevens correct en compleet zijn.

1. Als de aanvraag niet compleet of incorrect is, ontvangen de aanvragers binnen vijf werkdagen een verzoek om de ontbrekende gegevens en/of stukken binnen twee weken alsnog in te dienen.
2. Nadat alle (of de ontbrekende) correcte en complete gegevens zijn ontvangen, neemt de ontvanger de aanvraag in behandeling en start de termijn voor behandeling en besluit.
3. Als de ontvanger de ontbrekende gegevens niet ontvangt, neemt hij de aanvraag niet in behandeling. Een besluit om de aanvraag niet te behandelen wordt door de ontvanger aan de aanvragers bekendgemaakt binnen vier weken nadat de aanvraag is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn van twee weken ongebruikt is verstreken.
4. De ontvanger beoordeelt of de leerling aan de voorwaarden voldoet om voor vrijstelling in aanmerking te komen.
5. De ontvanger neemt een besluit.

Zowel de directeur als de gemeente is verplicht een besluit binnen redelijke termijn te nemen; in sommige gevallen is die termijn in de wet opgenomen (artikel 3a en 3b van de Leerplichtwet geven vier weken voor een besluit); de redelijke termijn is in ieder geval verlopen als binnen acht weken nadat alle noodzakelijke gegevens zijn ontvangen nog geen besluit genomen is.

De directeur van de school of de gemeente kan advies vragen bij externe instanties. Op het moment dat deze bevoegde organen extern advies vragen, worden de ouders, voogden of verzorgers hiervan vooraf schriftelijk in kennis gesteld.

Resultaat

De volgende besluiten kunnen worden genomen:

1. De aangevraagde vrijstelling wordt verleend.
2. De aangevraagde vrijstelling wordt afgewezen.
3. De aanvraag wordt niet in behandeling genomen.

Van deze besluiten wordt de aanvrager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld.

BESLUITEN IN DE ZIN VAN DE ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Het college van burgemeester en wethouders, de leerplichtambtenaar, en in een aantal gevallen ook de directeur van de school, zijn bestuursorganen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (AWB). Zij nemen dan ook besluiten in de zin van deze wet, die moeten voldoen aan de eisen van behoorlijk bestuur.

Belangrijke eisen zijn in dit verband:

- het zorgvuldigheidsbeginsel: het bestuursorgaan moet de nodige kennis verzamelen over de relevante feiten en de af te wegen belangen;
- het verbod op misbruik van bevoegdheid;
- het motiveringsbeginsel: een besluit moet berusten op een deugdelijke motivering;
- het beginsel van rechtsgelijkheid;
- het beginsel van rechtszekerheid;
- het noemen van bezwaar- en beroepsprocedures

In de Leerplichtwet zijn zeven te onderscheiden besluiten opgenomen, die in ieder geval besluit in de zin van de AWB zijn:

AWB-besluiten in de Leerplichtwet

Artikel en besluit	Bestuursorgaan
3a (vervangende leerplicht)	Leerplichtambtenaar (mandaat)
3b (vervangende leerplicht laatste schooljaar)	Leerplichtambtenaar (mandaat)
11a (vrijstelling vijfjarigen)	Directeur
13a (extra vakantieverlof, =< tien dagen)	Directeur
14 lid 1 (verlof wegens andere gewichtige omstandigheden tot tien schooldagen)	Directeur
14 lid 3 (verlof wegens andere gewichtige omstandigheden meer dan tien schooldagen)	Leerplichtambtenaar
15 (vrijstelling kwalificatieplichtigen wegens volgen ander onderwijs)	Leerplichtambtenaar (mandaat)

In de tabel staan de besluiten die direct in de wet zijn vermeld. Uiteraard kunnen er nog vele andere vragen over de leerplicht en de kwalificatieplicht aan de orde komen, vragen waarop van de gemeente (de leerplichtambtenaar) of de school (directeur) een antwoord wordt verwacht.

Of bij een dergelijk antwoord sprake is van een besluit in de zin van de AWB moet van geval tot geval beoordeeld worden aan de hand van de fundamentele begrippen die deze wet aanreikt. Een belangrijk criterium is daarbij of er sprake is van een (publiekrechtelijke) rechtshandeling. Voordat een besluit in werking treedt, vereist de AWB dat het op de juiste manier is bekendgemaakt (AWB, artikel 3:40 t/m 3:43). In de leerplichtpraktijk gebeurt dat meestal door een brief aan de ouders en/of de jongere. Verder vereist de AWB dat in een schriftelijk besluit wordt aangegeven hoe bezwaar of beroep kan worden aangetekend tegen het besluit (AWB, artikel 3:45).

MANDAAT

De bevoegdheden die in de Leerplichtwet zijn toegewezen aan het college van burgemeester en wethouders, in de artikelen 3a, 3b en 15, kunnen worden gemandateerd aan de leerplichtambtenaar.

Als beslist wordt over een bezwaarschrift, ingediend tegen een in mandaat genomen beslissing, dan mag de ambtenaar bij wie het mandaat ligt de beslissing niet nemen.

Dus: als een leerplichtambtenaar in mandaat een aanvraag heeft afgewezen, dan moet de beslissing op een bezwaarschrift door het bestuursorgaan (college van burgemeester en wethouders) zelf worden genomen, of eventueel door een andere ambtenaar als die daartoe gemandateerd is.

De bevoegdheden van de directeur van een school (het hoofd) kunnen in feite worden uitgeoefend door andere functionarissen in de school. De overdracht van de bevoegdheden van de directeur valt binnen de openbare scholen binnen de regels hiervoor uit de AWB, en binnen de bijzondere scholen binnen de regels van het Burgerlijk Wetboek.

Let wel: de directeur zowel van een openbare als van een bijzondere school is bestuursorgaan in de zin van de AWB bij de besluiten die zijn aangeduid in het overzicht van de Leerplichtwet (zie figuur op pagina 25).

BEZWAAR EN BEROEP

Tegen besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht zijn bezwaar en beroep mogelijk. Ouders moeten een bezwaarschrift binnen zes weken indienen bij het bestuursorgaan (leerplichtambtenaar of directeur) dat het besluit heeft genomen. Tegen besluiten die krachtens mandaat zijn genomen (zie figuur op pagina 25) moet bezwaar worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en ten minste de volgende gegevens bevatten:

- naam en adres van belanghebbende;
- dagtekening (datum);
- omschrijving van het besluit dat is genomen;
- argumenten die duidelijk maken waarom de aanvrager niet akkoord gaat met het besluit;
- wanneer het bezwaar niet door de aanvrager, maar namens de aanvrager wordt ingediend, moet de aanvrager een volmacht ondertekenen die bij het bezwaarschrift wordt gevoegd.

De indiener krijgt de gelegenheid om het bezwaar mondeling toe te lichten. Daarna krijgt de aanvrager schriftelijk bericht van het besluit dat over het bezwaarschrift is genomen. Dit gebeurt binnen acht weken.

Zijn de ouders het dan nog niet eens met het besluit, dan kunnen ze op grond van de AWB binnen zes weken schriftelijk beroep aantekenen bij de Arrondissementsrechtbank, sector Bestuursrecht. Een beroepschrift indienen heeft geen schorsende werking.

Wel kan de indiener van een beroepschrift zich wenden tot de president van de rechtbank met het verzoek een voorlopige voorziening ('kort geding') te treffen. Een vereiste is dat er ook een bezwaarschrift bij de gemeente of de school moet zijn ingediend. De president toetst bij de beoordeling van het verzoek om voorlopige voorziening in elk geval het spoedeisende karakter, en let daarbij op de belangen van de betrokkenen. Als een verzoek om voorlopige voorziening wordt behandeld, is daarvoor griffierecht verschuldigd. De griffier van de rechtbank informeert de indiener hierover direct nadat hij het verzoek heeft ontvangen.

Voor meer informatie kunnen ouders zich richten tot de sector Bestuursrecht van de arrondissementsrechtbank waar de woonplaats van het kind ondervalt of kijken op: <http://www.rechtspraak.nl/default.htm>

VRIJSTELLING VAN DE PLICHT TOT INSCHRIJVING

In de Leerplichtwet is een aantal situaties beschreven waarin ouders voor een bepaalde periode vrijstelling krijgen van de verplichting om hun kind in te schrijven. Hun kind hoeft dus niet naar school.

De vraag doet zich voor of het college van burgemeester en wethouders bij het beroep op een vrijstelling een bevoegdheid heeft: gaat het om een aanvraag waarop een besluit moet volgen? In de praktijk heeft het contact tussen ouders en leerplichtambtenaar vaak het karakter van een verzoek, een aanvraag. Soms formuleren ouders hun schriftelijke beroep op vrijstelling ook als een aanvraag.

De wetgever heeft de Leerplichtwet echter anders geschreven. Als de kennisgeving (brief) van de ouders voldoet aan de eisen van de wet, dan leidt dit van rechtswege tot vrijstelling; en dan is er dus geen sprake van een besluit van college van burgemeester en wethouders (en kan er dus ook geen bezwaar, in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, worden gemaakt). De leerplichtambtenaar deelt, namens het college van burgemeester en wethouders, de ouders wel schriftelijk mee dat de kennisgeving is ontvangen, en aan de eisen van de wet voldoet, en dat daarom voor de bewuste periode een vrijstelling bestaat.

Als de ouders hun kind thuishouden terwijl er geen vrijstelling is ontstaan, maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op voor absoluut verzuim.

De ouders moeten de kennisgeving volgens artikel 6 van de Leerplichtwet schriftelijk indienen bij het college van burgemeester en wethouders, bij de aanvang van de leerplicht, en verder jaarlijks voor 1 juli. De vrijstelling geldt dus voor één schooljaar. Op deze regel is een uitzondering: kinderen die nooit geschikt zullen zijn een school of instelling te bezoeken. Ouders moeten dit feit met een deskundigenverklaring kunnen aantonen. Als de verklaring van een deskundige ontbreekt of niet voldoet aan de eisen van de Leerplichtwet, dan ontstaat of komt er geen vrijstelling.

Verder zijn er nog andere vormvereisten, afhankelijk van de grond van vrijstelling waarop een beroep gedaan wordt. De verschillende paragrafen van dit hoofdstuk gaan op die vrijstellingsgronden nader in.

Wanneer de leerplichtambtenaar een kennisgeving van beroep op vrijstelling behandelt, dan zet hij de volgende stappen:

- Hij controleert of de kennisgeving aan de formele eisen van de wet voldoet.
- Hij stuurt aan de ouders een schriftelijke mededeling waaruit blijkt dat de kennisgeving is ontvangen, aan de eisen van de wet voldoet, en dat daarom voor een specifiek schooljaar vrijstelling bestaat.
- Hij maakt in de leerplichtadministratie een aantekening van deze vrijstelling.

Als de leerplichtambtenaar constateert dat de kennisgeving niet aan de formele eisen voldoet, is hij verplicht de ouders daarover te informeren, en hun mee te delen dat het beroep dat ze hebben gedaan op vrijstelling niet geldig is, zodat de plicht tot inschrijven van de jongere blijft bestaan.

Vrijstelling van de plicht tot inschrijving van een kind kan in de volgende bijzondere omstandigheden ontstaan:

1. bij lichamelijke of psychische ongeschiktheid van de leerplichtige;
2. als de ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs;
3. als de leerplichtige onderwijs volgt in het buitenland;
4. als de ouders een trekkend bestaan leiden.

We bespreken deze bijzondere omstandigheden hierna een voor een.

LICHAMELIJKE OF PSYCHISCHE ONGESCHIKTHEID

Jongeren die op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt zijn om tot een school te worden toegelaten, hoeven niet te worden ingeschreven. Ouders kunnen een beroep op deze grond voor vrijstelling doen.

Vrijstelling van de leerplicht wegens ongeschiktheid wordt pas verleend als een deskundige heeft verklaard dat hij deze jongere niet geschikt acht om tot een school of instelling te worden toegelaten. Deze deskundige kan een arts, pedagoog of psycholoog zijn, en wordt aangewezen door het college van burgemeester en wethouders van de woongemeente van de jongere. Deze deskundigen worden voor onbepaalde duur aangewezen vanaf het moment dat een eerste verklaring in een bepaalde gemeente nodig is. Uiteraard kan het college van burgemeester en wethouders de aanwijzing op elk moment intrekken. De kosten om de verklaring te verstrekken zijn voor rekening van de ouders, die ze veelal bij de ziektekosten-verzekeraar kunnen declareren.

De genoemde deskundige mag niet de behandelende deskundige of de huisarts van het kind zijn. Dit is in overeenstemming met het standpunt van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst (KNMG). De KNMG stelt dat een behandelende deskundige geen verklaringen afgeeft over een eigen patiënt of cliënt waarbij hij een oordeel geeft over de (medische) geschiktheid of ongeschiktheid van een patiënt of cliënt om bepaalde dingen wel of niet te doen. Alleen een onafhankelijke arts en/of deskundige mogen dergelijke verklaringen afgeven. Als hij dat nodig vindt, kan de onafhankelijke deskundige, met toestemming van de ouders, wel extra informatie opvragen bij de behandelende deskundige.

Veruit de meeste leerplichtige kinderen met een handicap worden ingeschreven op een medisch kinderdagverblijf of bij het speciaal (basis)onderwijs. Een medisch kinderdagverblijf is geen onderwijsinstelling, en hiervoor is dus vrijstelling van de leerplicht (is inschrijfplicht) nodig. De overheid wil bevorderen dat kinderen met een handicap het reguliere basisonderwijs bezoeken. Kinderen met een handicap hebben echter een intensievere begeleiding nodig. Hiervoor worden extra middelen ingezet: de leerlinggebonden financiering of het 'rugzakje'.

Voor toelating en aanmelding van kinderen met een handicap in het regulier basisonderwijs en het speciaal (basis)onderwijs kan de volgende informatie relevant zijn:

Regulier basisonderwijs

Informatie over hoe een reguliere school voor basisonderwijs om zou moeten gaan met een aanmelding van een kind met beperkingen staat de internetpagina van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: <http://www.minocw.nl/>

Speciaal basisonderwijs

De ouders - en niet een school - nemen het initiatief hun kind te laten plaatsen op een school voor speciaal basisonderwijs. De Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) bepaalt vervolgens of plaatsing noodzakelijk is (Wet op het primair onderwijs, artikel 23-1). Natuurlijk kan een basisschool van het kind bij de ouders ander onderwijs adviseren, maar de ouders dienen een aanvraag in bij de PCL.

Speciaal onderwijs

Voor het speciaal onderwijs bepaalt een commissie van onderzoek of kinderen worden toegelaten op de school waarvoor hun ouders een voorkeur hebben (Wet op de expertisecentra, artikel 41).

BEDENKINGEN TEGEN DE RICHTING VAN HET ONDERWIJS

Ouders die overwegende bedenkingen hebben tegen de richting (identiteit, godsdienstige grondslag, 'kleur') van het onderwijs van alle scholen of onderwijsinstellingen die binnen een redelijke afstand van hun woning liggen, kunnen een beroep doen op vrijstelling van de leerplicht.

Als de ouders zich beroepen op deze vrijstellingsgrond, dan moeten ze een verklaring afleggen over hun bedenkingen. De leerplichtambtenaar stelt vast of de kennisgeving voldoet aan de eisen van de Leerplichtwet. Die eisen houden het volgende in:

- De kennisgeving bevat de verklaring dat ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op alle scholen of instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, binnen redelijke afstand van de woning. Als de ouders geen vaste verblijfplaats hebben, moet de kennisgeving gelden voor alle in aanmerking komende scholen binnen Nederland.
- De ouders moeten op zijn minst aannemelijk maken dat ze in een behoorlijke regio rond hun woonplaats alle scholen hebben onderzocht.

In de Leerplichtwet wordt ook nog de volgende eis gesteld:

- De verklaring is niet geldig als de jongere in het jaar, voorafgaande aan de dagtekening van de kennisgeving, geplaatst is geweest op een school of een instelling van de richting waartegen de ouders bedenkingen hebben geuit (artikel 8, lid 2.)

Rechters hebben in een aantal recente rechtszaken geoordeeld dat deze laatste eis in strijd is met artikelen 2 en 9 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten voor de Mens en Fundamentele Vrijheden. Kort gezegd hebben ouders niet alleen het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, maar ouders hebben ook **het recht die te veranderen** en tot uitdrukking te brengen in onder meer het onderwijs. De overheid moet bij het organiseren van het onderwijs hier rekening mee houden.

Een schoolvoorbeeld van een uitspraak van een rechter op dit onderwerp, is de strafzaak in de gemeente Breda tegen ouders van kinderen die virtueel onderwijs volgen (kantongerecht Breda 12 maart 2010, nr. BL7280.) Klik hier voor het verslag van de rechtszaak, <http://zoeken.rechtspraak.nl/default.aspx>, en toets bij vakje 'LJN' BL7280 in, en klik op 'Zoeken.'

Artikel 8, lid 2 van de Leerplichtwet is (nog) niet gewijzigd, maar ligt wel onder vuur.

VOLGEN VAN ONDERWIJS IN HET BUITENLAND

Voor kinderen die in het buitenland een school bezoeken maar als inwoner in een Nederlandse gemeente staan ingeschreven, moet door de ouders een verklaring van de buitenlandse school overlegd worden aan de leerplichtambtenaar. Ouders en leerplichtambtenaar moeten vóór het vertrek naar een school in het buitenland afspraken met elkaar maken over inschrijving en schoolbezoek.

TREKKEND BESTAAN

Er zijn twee specifieke situaties, waarin ouders op basis van hun beroep een verzoek tot vrijstelling kunnen doen: als de ouders de beroepen kermisexploitant of circusmedewerker uitoefenen.

Werken allebei de ouders of werkt een van de ouders als kermisexploitant of als circusmedewerker, dan geldt van rechtswege (Besluit vrijstelling leerplicht trekkende bevolking, artikel 1) vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor de maanden maart tot en met oktober. De eerste voorwaarde daarbij is dat allebei de ouders tijdens die periode rondreizen en hun kind of kinderen met hen meereizen. Een tweede voorwaarde is dat de afstand tussen de standplaats en de standplaats van een 'rijdende school' groter is dan vijf kilometer. Op deze vrijstelling kunnen ouders een beroep doen tot en met het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 14 jaar bereikt. De Stichting Rijdende School verzorgt het onderwijs aan kinderen van kermisexploitanten en circusmedewerkers. Zij doet dit door gebruik te maken van schoolwagens, minischolen, individuele begeleiding en afstandsonderwijs. Zie ook hun website: <http://www.rijdendeschool.nl/>

AANVRAAGFORMULIER VERLOF

Naam aanvrager: _____

Telefoon nr: _____

Naam/Namen van de leerling(en) waarvoor verlof wordt
aangevraagd:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Periode verlof aanvraag: _____

Reden verlof aanvraag: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: